

Prírodovedné múzeum SNM

NOC MÚZEÍ A GALÉRIÍ

sobota 14. mája 2022

Otvorené: 9.00 – 24.00 h; posledný vstup o 23.30 h

pripravilo pre návštevníkov množstvo zaujímavých podujatí a aktivít. Súčasťou sú aj prednášky naslovovzatých odborníkov, ktorí prídu medzi nás, prinesú množstvo zaujímavých a cenných informácií, ktoré sú pre bežného človeka zvyčajne ukryté v šere vedeckých kabinetov:

PREDNÁŠKY

15.00 hod. Krotiteľ draka a ochranca Bratislavy. Čo bolo ukryté v plastike sv. Michala Archanjela a aké sú jej dejiny?

prednáša: **Ing. arch. Patrik Baxa**, Fakulta architektúry STU, Bratislava
Michalská veža, ikonická pamiatka hlavného mesta Slovenskej republiky, sa v súčasnosti podrobuje komplexnej obnove. Kvôli reštaurátorským prácam bola z vrcholu veže sňatá i baroková plastika sv. Michala Archanjela, ktorá vo svojom vnútri ukrývala viaceré písomné dokumenty a rôzne predmety z minulých storočí. Prednáška sa zameria nielen na objavené artefakty a zaujímavú históriu výnimočného diela, ale osvetlí aj pozoruhodnú osobnosť jeho tvorca a ďalšie širšie súvislosti.

16.00 hod. Staroegyptské šperky – pre krásu či ochranu?

prednáša: **PhDr. Renáta Rábeková**, Nadácia Aigyptos, Bratislava
Zdobili sa starovekí Egypťania šperkami iba pre krásu? Alebo ich symbolika pre nich predstavovala najmä ochranný prvok? V prednáške sa dozvieme nielen aké druhy šperkov boli v móde ale aj to odkiaľ získavali drahé kamene a kovy na ich výrobu, aké materiály boli obľúbené a ktoré techniky využívali pri ich výrobe.

17.00 hod. Známe a neznáme drahé kamene

prednáša: **PaedDr. Ján Štubňa, PhD.**, Fakulta prírodných vied a informatiky, UKF Nitra
Drahé kamene fascinujú ľudí už tisícročia. Zo začiatku človek rozpoznával drahé kamene len na základe farby. Červené kamene pokladal za rubín, modré za zafír a zelené za smaragd. Až postupom času človek zistil, že nie všetky červené kamene sú rubíny. V prednáške priblížime okrem známych aj menej známe drahé kamene.

18.00 hod. Pozorovanie vesmíru veľkým infračerveným okom – ďalekohľad Jamesa Webba

prednáša: **RNDr. Michal Zajaček, PhD.**, Ústav teoretické fyziky a astrofyziky, Prírodovedecká fakulta, Masarykova univerzita, Brno
Ďalekohľad Jamesa Webba bol úspešne vypustený z Francúzskej Guyany 25.12. 2021 na rakete Ariane 5 a v priebehu jedného mesiaca doputoval do Langrageovho bodu L2 sústavy Slnko - Zem, teda približne 1,5 milióna kilometrov od Zeme. Z tohto bodu bude pozorovať blízky a veľmi vzdialený vesmír na vlnových dĺžkach od 0.6 do 28.3 mikrometra. Infračervené detektory boli zvolené kvôli trom základným kritériám: (i) žiarenie prvých, veľmi vzdialených galaxií je kozmologickým rozpínaním vesmíru posunuté do infračervenej oblasti; (ii) blízke chladné objekty (rodia sa hviezdy, planéty, prachoplynné mračná tvorby hviezd) žiaria predovšetkým v infračervenej oblasti spektra; (iii) infračervené žiarenie z vesmíru je značne pohlcované v zemskej atmosfére a je možné ho zaznamenať zo zemského povrchu len v niekoľkých pásmach, kým z bodu L2 je ho po dostatočnom vychladení teleskopu možné plnohodnotne zaznamenať v celom uvedenom rozsahu. Počas prednášky oboznámim poslucháčov s hlavnými vedeckými zámermi ďalekohľadu Jamesa Webba, ako aj s technickými parametrami misie. V prednáške zmienim aj náš pozorovací program pozorovania centra našej Galaxie v infračervenej oblasti spektra.

19.00 hod. Praveké stopy života

prednáša: **RNDr. Vladimír Šimo, PhD.**, Ústav vied o Zemi SAV, Bratislava
Skameneliny nie sú len kostry dinosaurov, či mamutov. Sú to aj ichnofosílie. A čo sú to tie ichnofosílie, kedy vznikali, kto ich vytvoril a kde ich môžeme hľadať sa dozvedia poslucháči na prednáške.

20.00 hod. Megabiodiverzita Ekvádoru - od nížin do hôr.

prednáša: **Doc. RNDr. Ľubomír Vidlička, CSc.**, Ústav zoológie SAV, Bratislava
Ekvádor je malý juhoamerický štát na pobreží Tichého oceánu, ktorý zo severu na juh pretínajú Andy a rozdeľujú ho na tri veľmi odlišné oblasti: Costa (pobrežie), Sierra (vrchy - pohorie Andy) a Oriente (východ – amazonská nížina). Vďaka týmto geografickým podmienkam je územie Ekvádoru veľmi bohaté obývané rôznymi druhmi rastlín a živočíchov. Na malom území sa teda stretávame s bohatou flórou a faunou a hovoríme preto o megabiodiverzite Ekvádoru. Počas 5 expedícií spojených s entomofaunistickým výskumom

Ekvádoru bol získaný bohatý zbierkový i fotodokumentálny materiál ktorý je súčasťou prezentácie a prednášky.

Miesto: budova SNM–PM, 3.posch. Objavovňa

PRÍRODOVEDNÉ AKTIVITY čas: 15.00 – 23.00 h

antropológia

Čo po nás zostane...: ľudské kostry a múmie

Prezentácia rôznych antropológických nálezov a ukážka, čo všetko sa môže „napísať“ na naše kosti v priebehu života, prípadne, čo všetko si z našich kostí môžeme „prečítať“ a ako je možné zrekonštruovať život človeka, ktorý žil pred viacerými tisícami rokov.

Miesto: budova SNM–PM, 3.posch., výstavný priestor

botanika

Odpozerané z prírody – inšpirované rastlinami

Ľudia už v dávnych dobách mnohé veci odpozovali z prírody. Vnímavá ľudská myseľ prispela k mnohým objavom. Napríklad aj mydla. V starovekom Egypte bolo mydlo bežnou súčasťou života. Skôr ako sa mydlo začalo cielene vyrábať, saponínové látky sa lúhovali z rastlín ako mydlíca alebo yuka. Vedeli ste, že suchý zips je výsledkom skúmania známej rastliny – lopúcha? Alebo že na vyrobenie soličky bola za vzor tobolka maku? Príklady podobných objavov, nápadov a „vychytávk“ zo sveta rastlín môžete nájsť v stánku botaniky.

Miesto: budova SNM–PM, 3.posch., výstavný priestor

mykológia

Ako sa neotraviť na jar.

Výstavka čerstvých aj lyofilizovaných jarných druhov húb. Vysvetlenie základov určovania húb podľa makromorfologických znakov, ukážka rozdielov tvarov, farieb a veľkostí výtrusov pod mikroskopom. Pre deti sú pripravené vystrihovačky s motívmi húb. Jednotlivé druhy húb a ich mikroskopické znaky si môžu samy nakresliť a porovnať.

Miesto: budova SNM–PM, 3.posch., výstavný priestor

molekulárna biológia

DNA v skúmavke

Hlavnou témou moderného biologického výskumu je DNA. Zistíte z čoho sa DNA skladá a ako vyzereá. Umožnite deťom vidieť okom neviditeľnú podstatu života. Ukážte deťom molekulárnu biológiu s ich vlastnou DNA a odhaľte jej význam počas Noci múzeí a galérií v Slovenskom Národnom múzeu.

Miesto: budova SNM–PM, 3.posch., výstavný priestor

paleontológia

Ako si urobiť kópiu skameneliny

Tvorivé dielne pre deti, kde sa môžu naučiť vyrobiť si odliatok skameneliny.

čas: 15.00 – 18.30 h

Voľným okom neviditeľné

Drobné skameneliny, ktoré nie sú voľným okom viditeľné, si budú môcť návštevníci pozrieť pod binokulárnou lupou.

čas: 15.00 – 23.00 h

Skameneliny, svedkovia histórie Zeme

Skameneliny ako svedkovia histórie Zeme nám môžu odhaliť mnohé záhady pradávneho zaniknutého sveta. Ich pozorným študovaním vieme zodpovedať mnohé otázky nielen o vzniku a vývoja života na našej planéte, ale nám vedia odhaliť ako naša Zem vyzerala, či aké katastrofy sa udiali v histórii Zeme. Návštevníci spoznajú rôzne typy skamenelín a informácie, ktoré so sebou nesú z minulosti.

Čas: 19.00 – 23.00 h

Miesto: budova SNM–PM, 2. posch. expozícia Zázrak prírody – Príbeh života na Zemi

zoológia

Prezentácia nových dermoplastických preparátov vlka, šakala a psíka medvedíkovitého, stavec žirafy, lebka hrocha, ukážky z modernej prezentácie hmyzu.

Miesto: budova SNM–PM, 3. posch., výstavný priestor

astronómia

Pozorovanie slnečnej aktivity astronomickými ďalekohľadmi

čas: 15.00 – 17.00 h (v prípade priaznivého počasia)

Zem a vesmír

zákony svetla, gravitácie, astronómia, astrofyzika, meteorológia, energia Slnka, Zem neživá i živá, ...

čas: 20.00 – 23.00 h

Pozorovanie večernej oblohy astronomickými ďalekohľadmi

čas: 21.00 – 23.30 h (v prípade priaznivého počasia)

Miesto: budova SNM–PM, 3. posch., výstavný priestor

PRÍRODOVEDNÉ EXPOZÍCIE

antropologická expozícia

Zázrak prírody – Človek v čase a priestore

K štyrom expozíciám celkom, pod spoločným názvom Zázrak prírody, pribudol nový – Človek v čase a priestore. Štyri súčasné expozície: Príbeh života na zemi, Biodiverzita Slovenska, Biodiverzita zeme a Klenoty zeme, ktorých moderná podoba v múzeu vznikla za posledných desať rokov, prezentujú všetky oblasti živej a neživej prírody. Antropológia sa zaoberá živočíšnym

druhom, ktorý je nesmierne sebavedomý a na dianie okolo nás má obrovský vplyv – človekom.

Miesto: budova SNM–PM, 1. posch.

paleontologická expozícia

Zázrak prírody – Príbeh života na Zemi

približuje návštevníkom históriu vývoja života na Zemi od objavenia sa prvých primitívnych mikroskopických organizmov pred viac ako 3, 5 miliardami rokov až po nástup súčasných foriem rastlín, živočíchov a iných organizmov. Návštevníka prevádza cez jednotlivé geologické éry, kde predstavuje významné evolučné zmeny organizmov, bohatstvo a pestrosť života v pravekých moriach i na pevnine. Návštevník má možnosť vidieť nielen množstvo unikátnych skamenelín, ale i trojrozmerné rekonštrukcie živočíchov, napríklad mamuta, či dinosaura, ktorý žil pred 200 miliónmi rokov v oblasti dnešných Tatier, ale i viacero animovaných programov, ktoré mu približujú dávno zaniknutý život. Miesto: budova SNM–PM, 2. posch.

Zázrak prírody – Biodiverzita Zeme

zoznamuje so živou a neživou prírodou rôznych prostredí na Zemi – polárnych oblastí, tundry, tropických lesov, trávnatých oblastí, púští, koralových útesov, pobreží atď. Expozícia sa snaží ukázať pestrosť a nesmiernu rozmanitosť živých organizmov – milióny druhov rastlín, živočíchov, mikroorganizmov a spletité ekosystémy, ktoré získali dnešnú podobu dlhodobým vývojom. Miesto: budova SNM–PM, 3. posch.

Zázrak prírody – Biodiverzita Slovenska

Stála expozícia oboznamuje návštevníka s rozmanitosťou živej prírody Slovenska na ekosystémovej úrovni prostredníctvom diorám a biodiverzitou na druhej úrovni formou vitrín so živočíchmi a podsvietených stojanov s kresbami rastlín. Naše najdôležitejšie prírodné prostredia, vzácne orchidey, model vyše 6-metrovej ryby vyzy veľkej, ktorá plávala v Dunaji ešte na začiatku 20. storočia, ale i najväčšieho suchozemského cicavca Európy zubra európskeho, môže návštevník vidieť priamo v expozícii. Spolu je vystavených vyše 1000 živočíchov a 350 zástupcov slovenskej flóry.

Miesto: budova SNM–PM, 2. posch.

mineralogická expozícia

Zázrak prírody – Klenoty Zeme

Expozícia Zázrak prírody – Klenoty Zeme je z technických príčin uzatvorená.

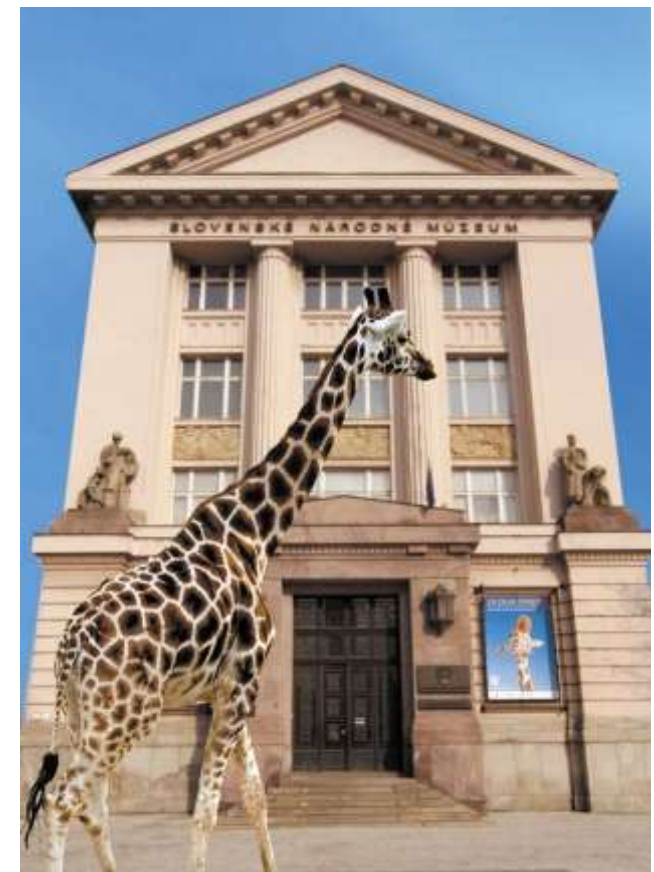
Ďakujeme za porozumenie.

Miesto: budova SNM–PM, 2. posch.

TEŠÍME SA NA VAŠU NÁVŠTEVU!

SNM - Prírodovedné múzeum

Vajanského náb. 2, Bratislava

Kontakt: 02/20 469 154, resp. 127, 02/20 469 148 (pokladňa);
www.snm.sk/pm; FB: [/prirodovedne.muzeum/](https://www.facebook.com/prirodovedne.muzeum/)